

Valašský soubor
KAŠAVA

86. beseda u cimbálu

Fryšták 15. prosince 2018

*Zvečera usíná
valašská dědina
aneb
Vánoce z kraje
podhostýnského ...*

VS Kašava v pořadu Síla tradice. MFF Strážnice 2018

*CM Kašava s primášem Petrem Králem v pořadu Z valašské pokladnice
Anny Kutějové-Rokytové. MFF Strážnice 2018*

Ten vánoční čas dočkali sme zas ...

*Kolik emocí je v těch málo slovech,
co generace před námi otiskly do melodie vánoční písně:
povzdech nad plynutím života,
úsměv nad jednoletými vzpomínkami,
radost z uzavření kalendáře, který se nad naším životem klene
v oblouku od Vánoc do Vánoc jako duha na nebi po letní bouřce.
Rok se s rokem sešel a nás tady našel, jak znovu věříme v zázrak narození,
které přinese spásu všem, kteří v něj každý rok, den po dni věří. Mnozí z nás
si pamatují, jak bylo pro naše dětské uvažování těžké pochopit, že ten,
kdo se o Vánocích narodí jako nemluvně, bude o Velikonocích ukřižován
ve věku zralého muže. Od té doby víme, že porozumění je záležitostí mozku
a víra potřebuje naše srdce.
Věříme, že až Večernice zažehne svým stříbrným svitem znovu tichou noc,
budeme vědět, že první hvězda připomíná, jak jednu posvátnou noc
přibylo na svět jedno velké srdce.
A budeme věřit, že lidé s velkým srdcem se za tichých nocí rodí stále dál.
A budeme věřit, že máme to výjimečné štěstí potkávat je za bílých dnů.
Jak jinak totiž porozumět tomu množství hvězd nad našimi hlavami?
Čas radosti, veselosti světu nastává.
Vinšujem Vám dobrý deň, výš vodičku než oheň.*

VS Kašava

Valašský soubor písní a tanců Rusava

z Bystřice pod Hostýnem zpracovává jevištní formou tradice, písně a tance z jihozápadního Valašska, zejména pak ty, které se zrodily ve valašské dědině Rusava. Soubor byl založen v říjnu roku 1953, a v letošním roce tak 27. října oslavil souborové narozeniny slavnostním komponovaným pořadem s názvem Tři kameny. Hlavními složkami souboru jsou dvě taneční skupiny (mladí tanečníci a služebně starší skupina), v nichž pracuje na pět desítek tanečníků a tanečnic ve věku od patnácti do pětadesáti let. Tanečníky doprovází CM Bukovinka, která v roce 2003 nahradila CM Rusava. S činností souboru jsou spjaty především rodiny Stanovských a Malíkových z Bystřice pod Hostýnem. Repertoár souboru tvoří choreograficky zpracované valašské tance točivé, figurální, pastevecké i tance se zbojnickou tematikou. Pro své příznivce a milovníky lidového umění pořádá Rusava valašské bály, besedy u cimbálu i mezinárodní folklorní festival *Na rynku v Bystřici*, každý druhý rok na podzim také setkání folklorních souborů pod názvem *Podhostýnské září*.

CM Bukovinka

doprovázela řadu let Dětský valašský soubor Malá Rusava, se kterým absolvovala vystoupení a festivaly po celé České republice a účastnila se také několika zahraničních zájezdů do Polska a Německa. Postupem času začala spolupráce s Valašským souborem písní a tanců Rusava. V roce 2002 vydala CM Bukovinka ve spolupráci se souborem Malá Rusava CD *Stávaj, náš valášku*, v roce 2009 pak profilové *Na rynku v Bystřici*. Další ediční počín – komplet CD *Sloboda*,

Sloboda a zpěvníku *Písně Daniela Slobody* – obsahuje písně sebrané evangelickým knězem Danielem Slobodou (1809–1888) v okolí obce Rusava, kde působil v závěru svého života. Zatím poslední hudební nosič kapely představuje CD *Nad Hostýnem slunko svítí*, na kterém CM Bukovinka prezentuje písňový materiál hostýnského Záhoří.

Ženský sbor Jaderničky

Na jaře roku 2008 se CM Bukovinka rozhodla natočit vlastní CD s názvem *Na rynku v Bystřici* a obohatit repertoár o písně v podání dívčího sboru. A tak se postupně dalo dohromady

osm děvčat, která začala nacvičovat první melodie pod vedením primášky a sbormistryně Lenky Zajícové (Matelové). Z bezejmenného, pro účely nahrávání vytvořeného uskupení se stal postupně skutečný dívčí sbor. Při hledání názvu nakonec zvítězil název Jaderničky, neboť podobnost se šťavnatými, lahodnými jablíčky k nakousnutí není náhodná. Za uplynulých deset let činnosti se Jaderničky účastnily mnoha vystoupení jak samostatně, tak s Bukovinkou. Spolupracovaly i na dalších hudebních nosičích muziky (CD *Sloboda*, *sloboda* a *Nad Hostýnem slunko svítí*). Pojí je také hudební přátelství s Hanáckým mužským sborem Rovina z Olomouce. Přijaly pozvání k natáčení CD *Dež sem já šíl na Svaté Kopeček* a obohatily svůj repertoár o písně z hostýnského Záhoří i Hané. Za deset let své existence Jaderničky natočily tři zvukové nosiče a porodily deset dětí. Pod vedením primášky Lenky Zajícové stále zpívají s radostí a pro radost.

Vánoční jarmáček

Tradiční vánoční jarmáček je pro Vás připraven v prostorách jídelny kulturního domu. Můžete se těšit na ručně šité hračky a dekorace Zdeny Vendolské nebo originální košíky z pedigu, které vyrábějí Lenka Severová a Marta Hegerová. Tradiční tupeskou majoliku na krásném nádobí Vám představí Hana Šubrtová. Další keramické výrobky najdete u Marie Bartové či Dity Králové, která Vám nabídne i drátkované a porcelánové ozdoby. Jako originální dárek můžete využít podle vlastního přání malované vánoční baňky, anebo lze zakoupit hotovou sadu z vizovické galerie Mariette. Pokud chcete potěšit své blízké, můžete je obdarovat ručně vyráběnými vánočními přáníčky od Anny Jandáskové. Předvánoční atmosféru nejen u Vás doma mohou doladit vánoční aranžmá a dekorace z firmy Art Madam s.r.o. Nebude chybět ani stánek Valašského souboru Kašava, kde najdete CD a dárkové předměty.

86. beseda u cimbálu

Fryšták 15. prosince 2018

*Zvečera usíná valašská dědina
aneb Vánoce z kraje podhostýnského ...*

Program

1. Čas radosti, veselosti	ŽS Jaderničky, CM Bukovinka
2. Točené z Rusavy	VSPT Rusava, CM Bukovinka
3. Rozpúšťané valčíky	
4. Šla Maria do Betléma	Lenka Zajícová, CM Bukovinka
5. Copak je to za znamení	ŽS Jaderničky, CM Bukovinka
6. Vánoční hra	VSPT Rusava, CM Bukovinka
7. Valaská z Rusavy	
8. Slobodovy točené	
9. Nad hostýnskou horú	ŽS Jaderničky, CM Bukovinka
10. Hopsa, bratrové	VSPT Rusava, CM Bukovinka
11. Zvečera usíná valašská dědina	ŽS Jaderničky, CM Bukovinka

Slovem provází Kateřina Kovaříková

Tradiční předpůlnoční kašavské koledování

Zdobení stolu; Byla cesta, byla ušlapaná; Sem, sem, ptáčekové; Hra o svaté Dorotě;
Co to znamenat bude nového; šťastikování; společný zpěv koled

Změna programu vyhrazena.

Po skončení předpůlnočního koledování se hraje k tanci do 1.30 hod.

Účinkují

Valašský soubor písní a tanců Rusava

Umělecká vedoucí: **Markéta Hnilicová**

Vedoucí taneční složky: **Jiří Stanovský**

Cimbálová muzika Bukovinka

Umělecká vedoucí: **Kateřina Kovaříková**

Primáška: **Lenka Zajícová**

Ženský sbor Jaderničky

Umělecká vedoucí: **Lenka Zajícová**

Valašský soubor Kašava

Umělecká vedoucí: **Lucie Uhlíková**

Vedoucí taneční složky: **Ondřej Pavlišťík**

Vedoucí dívčího pěveckého sboru a CM VS Kašava: **Petra Pavlišťíková**

Primáška CM VS Kašava: **Kateřina Dlabajová**

* * *

Program připravili: **Kateřina Kovaříková, Petra Pavlišťíková, Ondřej Pavlišťík**

Konferenciér: **Jana Pluhařová**

Text půlnočního šťastíkování: **Kateřina Pešatová**

Produkce: **kolektivy VS Kašava a Mladá Kašava**

Zvuk a světla: **Marcel Rech, Alois Kopřiva**

Výzdoba sálu: **Barbora Malaníková, Barbora Šimperská**

Po dobu trvání programu je bufet uzavřen.

Kouření je v celé budově zakázáno.

Besedu finančně podpořil Zlínský kraj

Zlínský kraj

Zveme Vás na akce Kašavy v sezóně 2018/2019

21. prosince 2018, Evangelický kostel Zlín, Vánoční koncert Kašavy

24. prosince 2018, náměstí Míru ve Zlíně, Štědrovečerní zpívání

9. února 2019, Fryšták, 48. valašský bál

9. března 2019, Malá scéna Zlín, Koncert cimbálových muzik

24. března 2019, Městské divadlo Zlín, Jarní koncert Kašava a Rokytí

19. května 2019, Malá scéna Zlín, 31. besídka u cimbálu

Klub přátel Kašavy

Jestliže jste pravidelnými návštěvníky akcí Kašavy, ve Vašem kulturním kalendáři určitě nikdy nechybí dvě besedy u cimbálu, valašský bál, besídka dětských folklorních souborů a naše další akce. Staňte se členy Klubu přátel Kašavy a budete moci využívat těchto výhod:

- koupě až šesti vstupenek se slevou 20 %,
- zasílání pozvánek na akce Kašavy,
- prémie při návštěvě fryštáckých akcí: dnes tři chlebičky zdarma,
- sleva na nákup ve vybraných obchodech: Pánská móda Sýkora – 20% sleva, kavárna-vinotéka BALKAN EXPRESS – 5% sleva na víno, 15% sleva na útratu v kavárně, Katka Květiny – sleva 15 % na nákup řezaných a hrnkových květin v prodejně Katka Květiny na ulici Havlíčkova 1561, Otrokovice.

Členem Klubu přátel Kašavy se můžete stát vždy na dvě sezóny, slevy tedy můžete využít na šesti akcích. Stačí zaplatit pouhých 200 Kč a vyplnit lístek s údaji pro zasílání pozvánky. Prémie je vyhlašována na každou akci, tedy besedy u cimbálu a bál. Tou dnešní jsou **tři chlebičky zdarma**.

Členství v klubu si můžete založit na některé akci Kašavy, nebo nám můžete zavolat, či poslat e-mail na adresu info@soubor-kasava.cz.

Naše radosti a smutky roku 2018

Každoroční ohlédnutí za radostnými událostmi již téměř uplynulého roku i za smutnými chvílemi spjatými s rozloučením s osobnostmi, které výrazným způsobem zasáhly do historie Valašského souboru Kašava, psával do sborníku vánoční besedy u cimbálu pravidelně až do loňska **Karel Pavlišťík**. Soudil, že vánoční sborník je dobré místo pro bilancování a děkování, a také zastával názor, že zachycení souborové historie patří k důležitým úkolům, neboť lidská paměť je krátká a souborové generace se střídají velice rychle. V letošním roce mu zdravotní důvody nedovolily pokračovat v každoročním ohlédnutí – a tento fakt je tak vlastně jediným smutkem uplynulého roku. Rozhodně to ale neznamená, že se jím zavedené „tradice“ zřekneme: Právě naopak! Spojilo se jen více rukou (či spíše počítačových klávesnic) dohromady a jedeme dál.

K velkým radostem letošního roku patří účinkování Valašského souboru Kašava hned ve dvou pořadech Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2018: tanečníci a „mladí“ muzikanti vystoupili v programu věnovaném 100. výročí republiky a nazvaném *Síla tradice*, autorem Martiny Pavlicové a Lucie Uhlíkové, umělecké vedoucí Kašavy, CM Kašava s primášem Petrem Králem pak v pořadu Jana Rokyty, věnovaném jeho prateť Anně Kutějové z Jasenné. Není bez zajímavosti, že oba zmíněné pořady získaly Cenu festivalu. Velkou radost nám udělalo také pozvání k vystoupení v rámci prestižního folklorního koncertu, který se konal na Nové scéně Národního divadla u příležitosti Všesokolského sletu. Představili jsme se zde s janáčkovským programem, neboť letošní rok je kromě výročí republiky také rokem 90. výročí úmrtí tohoto velkého skladatele a folkloristy. Pokračovali jsme v tomto duchu také velmi podařenou podzimní besedou a náš hold velkému skladateli jsme uzavřeli 1. prosince v Mahenově divadle v Brně v rámci mezinárodního hudebního festivalu Janáček Brno 2018.

Radostí pro tanečníky a muzikanty, ale starostí pro vedení souboru, byl zájezd Kašavy do USA v červenci letošního roku, na festival Folkmoot v malém městečku Waynesville v Severní Karolíně. Kromě vystoupení či průvodů si „účastníci zájezdu“ užili také poznávání krás amerického venkova. Navštívili vodopády, přírodní vodní skluzavku na kamenech, indiánskou rezervaci v městě Cherokee, dostali pozvání na piknik či večeri v domě rodiny, která se o ně po dobu festivalu starala. Navázali nová přátelství, slavili narozeniny dvou členů, smáli se těm, kterým ještě nebylo jednadvacet let a nemohli si tak dát pivo... Přivezli si spoustu zážitků, které jim už nikdo nevezme a které si budou připomínat ještě po letech, stejně jako jejich souborová předchůdci.

Pravidelnou součástí našeho prosincového bilancování je „souborově-rodinná kronika“. Po loňské perné svatební sezóně nás letos čekala jen jedna veselka. Na začátek společné cesty životem jsme vyprovodili Adélu Cablíkovou a Vratislava Šarmana.

Přírůstků do naší „kašavské rodiny“ bylo o to více. V dubnu jsme mezi námi přivítali Jaroslava Dřímala, syna tanečnice Martiny Dřímalové-Gallové, v červnu rozšířil naše řady František Kubíček, syn tanečníků Kristýny Kubíčkové-Preiningerové a Martina Kubíčka, v říjnu se narodila Františka Crlová, dcera houslistky Lucie Crlové-Zindle-rové, v listopadu nám pak poprvé v historii souboru přibyla v jeden den hned dvě dítky, a to Apolena Ročáková, dcera tanečníků Marcely Ročákové-Semelové a Karla Ročáka, a Berenika Rozumková, dcera muzikantky Marie Rozumkové-Domanské. Všem dětem i rodičům přejeme do života mnoho zdraví a štěstí!

Ke krásnému životnímu jubileu přejeme le-
tos **Ludmile Bařinkové**, dlouholeté pěvecké só-
listce CM Kašava v čele s primášem Antonínem
Bařinkou. V paměti členů souboru i dlouholetých
příznivců Kašavy zůstane nejen jako tempera-
mentní zpěvačka se zvonivým sopránem, ale také
jako vůbec první představitelka role kmotry v ob-
razu Čepení nevěsty – a v neposlední řadě jako
nesmírně pozitivní člověk, vždy ochotný podat
pomocnou ruku. Své zkušenosti předává letošní
jubilantka po řadu let také jako členka porot
soutěže dětských zpěváků lidových písní a svou
radou pomohla již nejedné mladé zpěvačce či
zpěvákovi najít tu správnou cestu k interpretaci
lidové písně, která se stala její celoživotní láskou.
„Kmotřence“ Ludmile Bařinkové přejeme ze
srdce hodně zdraví, štěstí a také radosti z další-
ho vnoučka – a její dceři Jitce Bařinkové, bývalé
člence CM Kašava s primášem Petrem Králem,
upřímně blahopřejeme k malému Tobíáškoví!

VS Kašava

K velkým letošním radostem souboru Kašava patří významné životní jubileum
Jiřího Perůtky (nar. 12. 7. 1933), dlouholetého tanečníka souboru, ale i prvního
uměleckého vedoucího a dlouholetého vedoucího taneční přípravy souboru a také
člověka, který více než dvacet let společně se svou manželkou Libuškou organizoval
pod hlavičkou Kašavy soutěž dětských zpěváků lidových písní Trnečka. Je možné,
aby tento drobný muž s rychlým krokem nesl na svém tanečnickém hřbetě už 85 let?
I když se nám to jeví neuvěřitelné, je tomu tak. Připomeňme na tomto místě několik
faktů z jeho plodného života jako dobrý zdroj k zamyšlení. Jeho životní zkušenosti

a zážitky patří jako příklad zvláště těm, kteří usilují o tanečnickou kariéru i plnost života.

Malý Jiří už jako chlapec z Lípy a posléze Želechovic holdoval pohybu a zpěvu. Měl štěstí, že v Želechovicích učil muzikant a sběratel valašských písní Vlastimil Válek, mimochodem otec dnešního úspěšného sbormistra a dirigenta Romana Válka. Ten dokázal svým zápalem a pedagogickým přístupem získat zájem děvčat i chlapců o lidovou píseň i tanec, především valašské provenience. Snímky z Jiřího raného mládí svědčí o jeho pohybovém talentu. Nepřehlédnutelné schopnosti se pak projevily zejména při předvádění náročných figur odzemku. Jiří se dobře uplatnil v Bartošově souboru písní

a tanců, kde dál rozvíjel svoje taneční a odzemkářské umění i komické vlohy. Spolu s Františkem Vrbou byli častým zdrojem choreografických nápadů zpracovaných právě pro tuto neodolatelně tvárnou dvojici.

Nepřehlédnutelné taneční umění i organizační schopnosti Jiřího Perůtky i jeho ženy Libuše, s níž se seznámil právě v Bartošově souboru, se staly podnětem pro vedení JZD Kašava a jeho reprezentanta Josefa Jarcovjáka, aby manželé Perůtkovi byli získáni pro spolupráci s obcí Kašava a již zmíněným zemědělským družstvem. Jiří a Libuše se zasloužili o úspěšnost místních dožinek, v nichž byla tanečně angažována mládež z Kašavy, Držkové a dalších sousedních obcí a pasek. Byli to mládenci s dlouhými vlasy a děvčata s odporem k pěšince uprostřed hlavy, zkrátka uvažující v módních intencích tehdejší doby. Tak vzniklo již v 70. letech jádro souboru Kašava, které se záhy pod vedením manželů Perůtkových stalo flexibilní a připravené růst a zrát pod vedením a za choreografické spolupráce dalších odborníků. Jiří nelenil a dokázal soustavnou prací na sobě i na členech souboru získat Kašavě uznání nejen v regionu Valašska, ale také v ústředních organizacích. Jeho taneční, pěvecké i komediální umění se mnohokrát promítlo ve scénických obrazech, jimiž byl soubor vyhlášený.

Jeho znalosti byly oceňovány i jinými soubory, zejména dětskými, uvedme alespoň Vizovjáněk. Nemůžeme pominout jeho zájem o mladé odzemkáře, kterým vždy s ochotou pomohl v jejich tanečním růstu. Jako znalec valašských tanců, zejména mužských, se stal členem Valašského folklorního sdružení a poroty odzemkář-

ských soutěží. Spolu se svou ženou vyučoval valašské tance v rámci Lidové konzervatoře a jiných seminářů pořádaných mimo jiné Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici. V tomto místě, spojeném s tradicemi a folklorním festivalem, získali Perůtkovi rovněž titul laureáta festivalu za své ztvárnění tance koulaná ze Zlínska. Jiřího skočné prvky „holubce“ ukončené pózou s otevřenými pažemi pro společný tanec s partnerkou zůstanou ve fotografické a filmové podobě dokladem taneční elegance a dychtivosti. Jako ten, kdo byl po léta spojen s osudy souboru Kašava v dobrém i zlém, se stále o soubor a jeho dění zajímá a přeje mu jen to nejlepší.

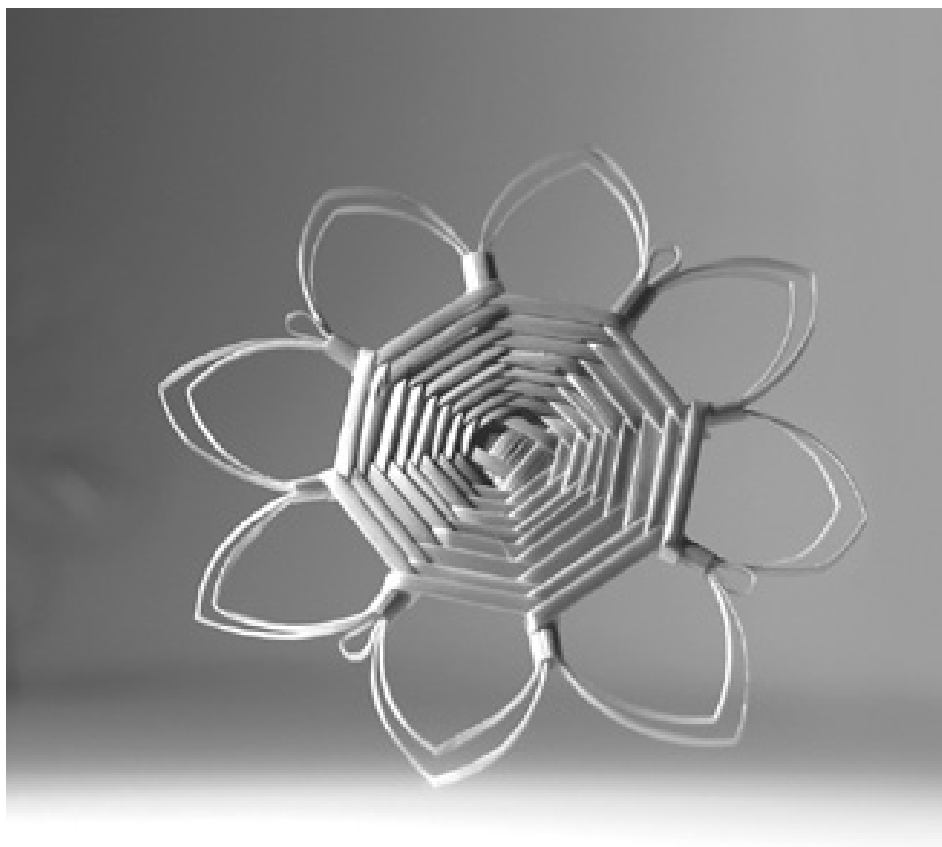
Blahopřání Jiřímu Perůtkovi k významnému jubileu, o které mne – coby pamětníci celého jeho působení v Kašavě – soubor požádal, bych ráda ukončila malým vyznáním. Soubor je stále živen novou mladou krví nadšených a schopných zpěváků a tanečníků a nejen to, v jeho středu se rodí noví všestranní sólisté a choreografové s neotřelými nápady. A to nemluvím o muzice, ne o jedné kapele, ale o třech. Ta nejstarší byla pod vedením Antonína Bařinky důležitou součástí strmého vzestupu souboru a jeho úspěchů na celostátních soutěžích. Ráda se také zmiňuji o muzice vedené Petrem Králem, skvělým zpěvákem a nadaným, myslivým i pozorným primášem. Konečně ráda hovořím i o nejmladším muzikantském tělese, tak milém, obohaceném líbeznými ženskými tvářemi. Ze všech září zaujetí, radost z muziky i ze života. Všechny kapely jsou nezbytnou a jedinečnou součástí souboru a mají spolu s představiteli vedení Kašavy upřímnou snahu podílet se na jejích úspěších. Preji do dalšího roku Kašavě nejméně tolik zdaru a radostného úspěchu, jako se jí podařilo získat letos.

Srdečně Věra Kovářů

Vánoční koleda pro Šimona Hájka

V letošním roce jsme se rozhodli pomoci vykoledovanými penězi Šimonu Hájkovi z Kudlovic. Šimoněk je šestiletý chlapeček, u kterého byla před rokem diagnostikována vzácná neurodegenerativní metabolická porucha. Jeho zdravotní stav se neustále zhoršuje – dnes je ležící, se ztrátou zraku, krměn břišní sondou... Na toto onemocnění zatím neexistuje léčba. Peníze, které vybereme, použijí Šimonkovi rodiče na nutnou péči o svého syna.

***Děkujeme Vám za Vaši přízeň
a přejeme hodně štěstí a zdraví
v novém roce 2019***

Valašský soubor Kašava, Mladá Kašava
a dětské folklorní souborky Fryštáček, Kašavjánek, Lukovjánek,
Maryjánek a Vínek

MINISTERSTVO
KULTURY

Obec Kašava

Obec Lukov

Město Fryšták

Mediální partneri:

emersion
software

Autobusová doprava
Josef Dubovský

IMC ENGINEERING s.r.o.

elements koupelny

Dívčí pěvecký sbor VS Kašava a konferenciérka Jana Pluhařová, Fryšták 2017

CM VS Kašava, Fryšták 2017

Programový sborník 86. besedy u cimbálu Valašského souboru Kašava

Redakce: Lucie Uhlíková, Kristýna Kubičková, Veronika Silná, Petr Zbranek

Fotografie: archiv VS Kašava, VSPT Rusava, CM Bukovinka, ŽS Jaderničky
a NÚLK Strážnice

Vydal: Valašský soubor Kašava, z. s., Zlín 2018

www.soubor-kasava.cz, info@soubor-kasava.cz

Tisk: Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín,
polygrafické obory

Odjezdy autobusů

0.15 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez

1.30 Fryšták – Jižní Svahy – ZUŠ Štefánikova – nemocnice – Vysoká mez